

La Casa Gran de Cal Riera o Cal Geroni

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Cal Riera
Emplaçament: Ctra C-16 sortir prop del km. 78 (pol. cal Vidal) prendre camí de Merola i després trencall a N.

Coordenades:

Latitud: 41.93665
Longitud: 1.87522
UTM Est (X): 406755
UTM Nord (Y): 4643354

Classificació

Número de fitxa: 08175 - 162
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Popular Contemporani Modern
Segle: XVII-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: BCIL
Número inventari: sí: IPA 3674
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: Ref. Cad.:08174A007000180000HP

Fitxes associades:

[La Serra de Cap de Costa](#)

[Immaculada de la Serra de Cap de Costa](#)

Descripció

Masia de dimensions considerables. El conjunt és format pel cos residencial més un seguit de coberts independents i un conjunt de tines. El cos principal és de planta rectangular i té una estructura típica dels masos setcentistes, distribuïts en tres cossos, que respon a la tipologia de masia amb galeries a llevant i a migdia. La galeria de migdia forma un cos que hi ha esta adossat posteriorment i que ha tapat el primitiu portal d'entrada adovellat, situat a l'antiga façana principal. La teulada és a dues aigües i els murs són arrebossats i pintats, amb una gran quantitat d'obertures per a les galeries, finestres i balcons. La galeria de la façana est, tot al llarg de la planta pis, és feta amb arcs rebaixats, impostes de rajol, òculs damunt cada arc i barana metàl·lica. A la façana nord, on actualment hi ha l'accés principal, hi ha un portal d'entrada molt simple, unes balconades a la planta pis i una finestra geminada a la part superior. Aquesta part final de la casa fou construïda a començament del segle XX sobre dues tines.

Tota la casa es fonamental sobre la roca natural, que a la planta baixa ha estat retallada i serveix de paviment. Als baixos es conserva l'antic celler, amb forats excavats a la roca i cambres cobertes amb voltes de pedra. Al celler hi donen dues tines grosses i diversos "tinardons". L'interior de la casa, que es distribueix al voltant de la típica sala, conserva les característiques constructives tradicionals.

A la part nord hi ha una renglera de coberts de pedra i una era enrajolada de forma poligonal. A la banda de llevant, un conjunt de 6 tines (actualment tapades) que corresponien als rabassaires. Més enllà, a la part posterior, hi ha un interessant pou. Fins no fa gaires anys a la part davantera encara hi havia una construcció corresponent a la masoveria, la qual fou enderrocada.

Observacions:

Inscripcions en dues llindes de la façana oest: 1705.

Inscripció en una llinda en una façana actualment interior: Joseph Riera 1848.

Inscripció en una llinda del conjunt de tines: 1749

A prop de les tines, al sector nord-est, hi ha un forat circular excavat a la roca que probablement correspon a una antiga sitja. Molt a prop hi passava un camí, en part també excavat a la roca.

Història

La masia fou construïda a finals del segle XVII per la família Ferrer (alies "Barbut"), que en aquest segle foren batlles de Merola. Gràcies a la donació que varen fer d'un tros de terreny, es va construir l'any 1609 la nova església parroquial de Santa Maria de Merola, propera a la masia. El seu patrimoni augmentà al llarg del segle XVII i XVIII. Les llindes de les finestres i portes presenten inscripcions del 1705 i 1715

Aquí es va trobar el tresor de Puig-reig, un cofre amb moltes monedes d'or i d'argent de finals del XVIII i del XIX, procedents d'Espanya, Amèrica i Europa. Les monedes són procedents de diferents seques peninsulars, americanes i europees, i es guardaven a la casa producte del tresorejament que féu la família en aquesta època. El tresor es conservà al Gabinet Numismàtic de Barcelona. L'any 1983 s'exposà públicament al Palau de la Virreina i s'edità un catàleg molt il·lustrat.

Situada prop del riu Llobregat, la casa va ser una gran propietat agrícola fins que a finals del segle XIX va vendre el molí fariner que tenia a peu del riu i part de les terres que posseïa prop del Llobregat a l'empresa de filats i teixits de Pere Manent i Companyia. S'organitzà la colònia industrial que es coneix amb el nom de Cal Riera. La masia va ser reformada i ampliada l'any 1912 aproximadament per Gregori Conill (segons

una inscripció). Consistí en sobrealçar la casa i construir l'últim tram de masia a la part nord, sobre les tines. Els Conill i els Segarra són descendents dels antics propietaris Riera, els quals van perdre el cognom per diferents casaments de pubilles. Durant la Guerra Civil de 1936 la masia fou quarter de l'exèrcit republicà. En aquesta època es van perdre algunes pertinences de la casa. En el lloc on ara hi ha un cobert de maó, al costat de ponent, hi havia, com en moltes masies, el “recolliment”: un cobert on es podien aixoplugar els passavolants.

Bibliografia

GALERA, S., OLLER, J., RIERA, M.A. , SERRA, R. (1986). Els Hospitalers al Berguedà a l'època moderna, L'EROL núm, 15.
VV.AA. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
AADD. (2011). Pla d'ordenació urbanística municipal. Catàleg de masies i cases rurals. Ajuntament de Puig-reig. Fitxa 5.02
SERRA, Rosa; MIRALDA, Jordi (1990). Merola, un poble. Associació Cultural Esplai; Comissió Caminada Popular, p. 14.

